

Universal Declaration of Human Rights - Ditammari

© 1996 - 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Oniti ba we a kpenniti kutenku yandú

Yetanfɔte yie yie me

Ti do kenye ke tú dɛɛ te ke sɔkɛsɔke yi bo ke kutenku naati tipiiti timɔũ, dɛ tú omɔũ yi do nke di otɔu muwɛrimu ŋo kpɛɛ yĩnke,

Ti do kenye ke tú isɔke ʒɔ nyo di pɛite koo mɔũ wee wɛnte ke ndo bɛɛ ite koo wuu, ke yɛ ti bo yĩme ke nkari ke dɛ tinaati ke ti naa tiɔɔti, ke ba nde ti me mba yo mɛsemme, oniti ti dɛ ŋmanti, dɛɛ tú kete,

Ti do kenye ke tú oniti ne oniti ŋme, ti tũ mbo nde mu titɔbe, ociĩri nde okperi ko okperi dɛ ociĩri, ke yɛ dɛmɔsikaandɛ kɔ nde cooti yĩnke,

Ti do kenye ke tú initi wuɔ nyimɔu do kɛnkàri ke naati keyɛ itɔbe kpɛi,

Ti do kenye ke tú initi wuɔ kutenku yandú dɛnɛni dɪpatri kɛparku di myɛɛke ne oniti ba we, kó dɪyɛtri ke tú oniti pokua oniti dɔua, ɔmɔũ yi cãã nne otɔu; ke dɛɛ te ke iwuɔ nyimɔũ do nkewɛnne ke mpĩ kebeu ne dɛ bo naatime tipiiti timɔũ,

Ti do kenye ke tú yehɛke ye mɔũ ye kari kɛwɛnne mu kutenku yandú ko ditiĩnni kɔbe ketú ti do ke nde mɛnke weti dɛɛ cɛnke tukune oniti kó mufommu ne o borime,

Ti do kenye ke tú ti bo wɛnne me dinnu maɔimaa dɛɛ tukune oniti kó mufommu byɛɛke dɛɛ bo nte ke ti baa yete kuce,

Iwuɔ nyimɔũ kó ditiĩnni dɪɔyɛɛɛɛ piɛɛku ke heu ketú

Oniti ba we, a kpenni ti kutenku yanda tu:

Iboti imɔũ ne itensaake imɔũ do nkewɛnne dɪnuu kɛpĩ ndɪpatri dɪi ko tinaanti ne i yemme kɛpã itɔbe itye nde yĩnke ke nyɛ dɛɛ túme oniti ko mufommu yehɛke yemɔũ dɔwɔme; oniti ba we, a cɛnke bo dɪl hei, a do nke ti nyɛ ke ti kpenni.

Ðitanfɔtri 1

Oniti ti pɛi nde omɔũ yi kpaatri otɔu, ke yɛ oniti ba we, o yi do nne fɛhɔfɛ; o mɔkɛmu mɛcii kɛhã mɛyemme. Ti tú ne do kenye ti tɔbe mbe ke yie mii ba nkɔu ko otɔu dɔu.

Ðitanfɔtri 2

Oniti ba we: oniti sɔua, o pɛia oniti sɔua, oniti pokua, a cɛnke tú wee boti, a feu tɛkote dɪbɔ ndaa, a dɔu nkuyie mmaku botinkua nkua, a tũ ŋwee pɛɔitɪk boti cɛn kaa, a kari ke yũmpuraa, a do nɛdawanfɛ nɛɛa, a tú kuhɔuku nkua, dɛ yi do ŋomɔũ bo dɔ ciite a kpɛɛ yĩnke.

Ke wɛtikɛ, ba kaa hei túdɪ ke domme, omɔũ yi do ke nda kɔɔnne ke ŋmanti o bo dɔ byɛɛti a yiɛnni mɛɛ kpɛi noyɛɛ nyoo cyɛɛ.

Ditanfõtri 3

Oniti ba we, a niti tɔu yi ɔo nke ɔaa kakii ke ɣmanti o bo ɔa tanneme kufõtitenniku.

Ditanfõtri 4

Omoũ yi ɔo nkeɔɔ otɔu kuɔaaku ke ɣo senni; oniti me nyi moke muwẽrimu o bo fiteme otɔu koo naa nku ɔaaku.

Ditanfõtri 5

Omoũ yi ɔo mbe ɣo ɔuku sõntike fepaãpyefe tẽme, ɣo me nyi ɔo nke nfeuri kukpetinkú kõmme ke cĩrme.

Ditanfõtri 6

Oniti, a cẽnke bo kee byeeke a ɔo kenye ɔee ci ne ɔee yi ci koomoũ ba ɔa soute.

Ditanfõtri 7

Đikotĩnuu tú timoũ kó kuɔɔpiku nku. Okoti, ɔebire, onitiɔou onitipoku, okpaati, ociiri kuhɔuku, ba wuo, ɔikotĩnuu ɔii o kãnke.

Ditanfõtri 8

Koomoũ sente ɔikotĩnuu ke ɔaa wẽnte, a baa yi hũti hũti; a bo o tɔ tibeenti nti ke ɔe kó tinaantii ke nkú.

Ditanfõtri 9

Be baa na ke sõnte kepĩ ɣomɔu ko o kpetine yoo ko o ɔenne ɔiheĩ.

Ditanfõtri 10

Oniti ba we, ke be ɔaa yu tibeenti yoo be ɔa pĩ nne timati, ɔibeentĩnni koɔe ɔo nke ɔaa bekemu ke ya ɔeɔomme ke ne na ke tikwuɔ.

Ditanfõtri 11

1. Ke be tú omoũ caare ke mu nyi o bekenne keya ke mommoɔɔ ɣme yoo siyaabisi nsi o tu mmu yi yẽ timati tibeenti ti bo tibatẽ.

2. Oniti kaa caare ɔemare ke sɔ nke ɔikotinuu kó ɔipatri yi tú ɔe ci, a yi ɔo nketa ɔitou; ke ɔe me mbaa sã mbe ɔo nkeyetoo keywoɔ ɣa to ɔeyĩnke be ɔoke baa tɔnte.

Ditanfõtri 12

Omoũ yi ɔo nketa we yi te tiinaan ti myeẽke, keyẽ, ɔe ɔɔ me nyĩ kaa wẽnte otɔu ke ɔe yaa naa nne ɔikpanni. Đikotipatri me nnaa mmu kekpa ɔeyĩnke ke ɔe you.

Ditanfõtri 13

1. Oniti ba we, a bo na keyite ke ncenti a yemme ɔome kaa peensiri ɔii hei a kàri.

2. Kaa me nyite kekote kee byeeke, ba diiheii kece, nkedee a bo na kekonnimu na cyee, a do diimnni.

Ditanfōtri 14

1. Ke be daa do meyei ke daa harine ba a yi mōke difōtō a bo na keyite kekote kesore a me ndo diiheii; de kō diiheii kobe me nyi do nke daa beti.

2. Be me ne yi yē kaa yeke ke be da kwuo nne tipiiti timō, be nda wuo kaa dōri a dōme.

Ditanfōtri 15

1. Fō ḡniti, a ba nfou ke bo ke yi yē a boti tuku.

2. Omō yi do nke yetene sōntike ḡotou o ko kuboti tuku; ke weeme nne do ne omaa o bo namu ke naanne kuboti teku.

Ditanfōtri 16

1. Oniti, kaa cēnke baa nkedee, a bo na kepwoke yoo a yenke a me ndowe ke di hānne tēcyēēte. Oniti ne o poku, omō yi do kensei otou fēnōnfe ke nkemmune di bo yate diiyie ke nsa ke diborime yi maa.

2. Onitidou ne oniti poku ke be ti nake ti kwuo otou mō tēnke yi do ke nkō ke firi becwōke kēfi ke de fi.

3. Ne yaaro tēcyēēte tēe baa kōti ke tēcyēēte yi bo kunaamunku yi bo kuboti me nyi bo.

Ditanfōtri 17

1. Oniti ba we, a bo amma ndaa, di sūmaa, omō yi do nke nkōnne otou o kpere yīnke.

2. Omō yi do nke sōnte kēfeete otou kpere ne muwērimu.

Ditanfōtri 18

Oniti ba we, omō yi do nke nda kōnne a yemme me ḡāti kpei; omō ba nda kōnne a dōmme kuu nyeinku yoo a feume muu ntentaa yoo a yi dōmme kuyie maku ame nyi feume mutaā mamu kpei kaa do ketike, a bo youmu kuyiendōmme maku kō meborime ke twote meteme; a bo amaa ndaa, di sūmaa, dikōmbōoti yi do nke ndwo di bo ndōmme dikō kuyie didōku yoo di ndaku mekwuo ndi bōke kēpaā nsikoo becirbe, ke haa dōkō yēbaa nke twonko itye ndibi, ba oniti kaa bō kee byeeke.

Ditanfōtri 19

Ba we, kaa yemme hāti a bo na ke ti beimmu omō me mba na ke daa kōkene tiyīnke; ba we, a bo na kebeke a dōti na ninte kee byeeke, ke ti two na me ndowe ne a ninte tii naanti kō kuboti.

Ditanfōtri 20

1. Oniti ba we, a bo namu kēwēnne ketiinne a kobe a me ndōbe ke di nake di kpeti; a bo namu ke mbo ditinni a me ndōri myēēke, dindi yemme cēnke ba na tiyēiti, di cēnke ba ndōri meyei.

2. Omō yi do nke tanne otou ditīn ni mari myēēke ne muwērimu koo yemme yi dido.

Ditanfõtri 21

1. Oniti ba we, a dɔ nke ndakemu a hei kó mufommu byeeke kó tinaanti ba kaa yi ha ditiinni dīi tɔ kuteŋku dīmyeẽke; a dɔ ke ntee n nẽmu bee pĩ nne dīmɔũ dī kó dīyetri.
2. Ba we, a bo namu, ke nsa kaa kɔbe cẽnke daa dẽite, kempĩ ɲa hei bo ncenti mee boti ke dẽ nsie mutõmmu yĩnke.
3. Bekpaatibe dɔ ke ndɔɔri siheikembii dɔ mee borime dīhei myeeke; yepate yee tu ndo nke nii cwɔ weti weti ba bɔkebɔke ba mbo, ke na keceete ditiinni kotri kekanne dīpanni. Dekó mupaticõrimu mɔnni, omɔu yi dɔ ke nkɔɔnne otɔu ke fiinko o yemme, keyẽ dīhei kó meborime yi tú omɔumaa kõmmẽ, omɔũkoo ɲmeẽte me nyi tú otɔũ kou.

Ditanfõtri 22

Oniti ba we, fɔ teheikembite a tẽnke yi dɔ kawẽte ke nsenni ɲacyee; tidawanti yi kpa a nne dɔ nke yetoo kemɔɔte a kpere kereete itye nyii bo nte kaa na kenye dẽe ci ne dẽe yici; dẽmɔũ memme dẽe bo nte kaa naa ɲoniti keye a fẽi yekeke tũ ndo nke ntee nyetɔbe dẽdẽbyeeke. Oniti, kaa me nyi cote be ɔɔ yi ndaa too titcuti.

Ditanfõtri 23

1. Ba we, a dɔ nke mmɔke mutõmmu ɲa pĩmmu, ke waa ɲa dɔmu ke mpĩ ke dẽ daa naati; omɔu tu nyi do nke nkpa mutõmmu.
2. Bee pĩ mmutõmmu mamumaa ke bekuute ma, be tɔnfeinti dɔ nke mmamu.
3. Wee cẽnke pĩmmu mamu, o dɔ nke cu o kɔnyonku; keyẽ dẽe bo nteme koo na ke nfou ne o cyẽẽte kɔbe ke ba ɲaari.
4. Ba we, kaa dɔ a bo namu kawẽnne betõmpitibe tɔbe ke dī hãnne yentõntire ke ɲmẽ ndinuu kefeete dīmaa.

Ditanfõtri 24

Oniti ba we, a dɔ nke nii cute mutõmmu kehompe kekɔte tikweiti; a yi dɔ nke nii mpi mutõmmu kukpetinku tehompute be me mbaa keete a dīiti.

Ditanfõtri 25

1. Oniti ba we, a dɔ nke nfou ke dẽ wenni kaa kɔntii nnaati, fɔ ne ɲa cyẽẽte kɔbe; a ne bo na kaa fommu ɲmenni kaa yimɔke a yommaa a yi mɔke tiyaati, a yi mɔke a dɔude, kaa me mmɔ ɲa ba na ketaa ɲamaa. Wee mɔnte mutõmmu, wee mɔ, kuhɔuku, okupoku yoo okudɔu, opokóti yoo oɔakóti, ticitẽ dekewe, wee cẽnbo mẽsemme myeeke be yi dɔ nkó yoo dẽmyeẽke koo nfẽuri.
2. Ti dɔ nke dɔ kenye tisaponyɔti ne tibi kpẽi mɛsaaibi imɔu: opopõpõri kpẽia, ipocutebia, ipocẽmbia, ba i, i yi dɔ nkensenni.

Ditanfõtri 26

1. Oniti ba we, a dɔ nkentye, ke na kereete mecii. Omɔũ yi dɔ nkeyieeti ke na ketanne o bire dakɔɔri sampɔu. Ibi imu demare yi dɔ nke baa ta dekó dakɔɔri. Dakɔɔribẽ bebebii bee myeẽke mutõmmu dɔ nkepĩte tipiiti timɔũ ndi; bee ko yepate kpente kpenke ke dɔ mbẽe ta dakɔɔri odyẽewe bẽmɔu be bo na ketamu ke be cẽnke dɔ.

2. Ðakɔɔri ɔo nkeɔwo nɔɛbire itye nke ɔe benke ɔe bo ɩme kenaa ɲoni ti keyɛ oniti ba we, a ɔo nke nkpeni ti mufommu myeɛke. Ðakɔɔri ɔo nkeɔɔ ke benitibe kee betɔbe tɔmu ke bonkune beyemme kekwaɔ mbetɔbe mesemme, ke iboti imɔɔ kutenku yandɔ ndo itɔbe, ke initiboti kutenku yandɔ kó ditinni didyeeɛi dii me ɲari ke ɔo kepau nyekpare ke dii na ke yepau nke kutenku narke tipiiti timɔɔ.

3. Ibi yembe bee ɔoke ɔo nkenyɛ weti weti bebi ɔo nkeɛte iitye ne i ɔo nkebebi muutɔmmɔ.

Ðitanfɔtri 27

1. Oniti ba we, be ɔɔ ɔa bantene a ko kuboti kó meborime; a ɔo nkebaa: nte difɔnni, nte dikɔtri me ndomme. A ɔo mbee ɔaatwoɔ mecii kaa munkee metwo mbetɔbe ke kutenku nnaati keɔimɔɔ ɔipete mesaa.

2. Be tɔ oniti centine ɲo ɔɔ; obaribenti me nyi yari ohauti. Oniti tɔ mpɩnne mu o mu nyo nne.

Ðitanfɔtri 28

Ðipatri didyeeɛi dii ntɔ ba we, o ɔo nkeyetoo mu ke bɔkebɔke ba mbo kupiku maku; ke memme ɔoke ti ba na keɛte mesaa.

Ðitanfɔtri 29

1. Oniti ba we, kaa poo ɲaboti yoo ditinni a bo dii myeɛke a nyɛ kaa poo ɲamaa ndi.

2. Omɔɔ yi ɔo nkeɔɔ otɔ o yi ɔo ke bee wee ɔɔre omɔmmwɔɔ, keyɛ oniti ne oniti ɲme ke ti ɔo nkenvari ke wɛte keɔe titɔbe.

3. Fɔ wee yi ɔo mekɔomme a bo ntɔ seiɲme kutenku yandɔ kó ɔipatri didyeeɛi me nyɛ nɔe ndomme.

Ðitanfɔtri 30

Ðipatri di myeɛke, tinaanti mati yibo ke ndonne dihe i mari, ditɩnni mari yoo oniti ɔo o tisenkri, kennau kewaa ɲwaa, ke faari faari ke hati bɔkebɔke. Oniti ba we, a kpenni ti kutenku yandɔ.
